

af 1. Februar og 19. Maj 1917 og Indenrigsministerens Skrivelse til en Række Nævn og Udvalg om eventuel Ophævelse af deres Virksomhed.

Den ærede Ordfører for Venstre (N. Neergaard) havde det Ønske at tidsbegrænse den Lov af 7. August 1914, som er Hovedgrundlaget for alle overordentlige Foranstaltninger med prisregulerende Formaal. Dette Ønske om at tidsbegrænse Lovens Viksomhed er ogsaa vort. Det konservative Folkeparti vil søge at bidrage til, at danske Erhverv i videst muligt Omfang opnaar deres tidligere Frihed, den Frihed, som er en nødvendig Forudsætning for, at det private Initiativ atter kan komme til Ære og Erhvervene kan gøre sig gældende i den internationale Konkurrence. Loven af 7. August 1914 var en Krigslov, og med Krigens Afslutning maa derfor dens Tid være forbi. For ikke at misforstaas ønsker vi dog udtrykkelig at betone, at vi betragter det som en Selvfølge, at dens Virkninger ikke kan standses paa een Gang, at der maa en vis Overgangstid til. Det maa nøje paases, at Krigsforanstaltingernes Ophør ikke bliver Aarsag til unødigt Forhøjelse af Priserne paa Befolkningens Livsfornødenheder. Men Bestræbelserne maa straks rettes mod, at vi snarest muligt igen kommer ind i normale Forhold, og at dette Maal søges naaet i nøje Samarbejde med Rigsdagen.

Birck: Hvis det høje Tings Medlemmer vil se paa de Aktiver, der hedder Reservefond, Kassebeholdning, udestaaende Fordringer, Fonds og Statsvirksomheder, Aktiver, som altsaa er udbyttegivende, vil De se, at disse Aktiver i 1914 udgjorde 500 Mill. Kr.; i 1918 var de 740 Millioner, og jeg antager, at de i 1919, naar vi har faaet Statslaanet, ogsaa vil være ca. 740 Millioner. Den Gæld, der svarer hertil, var i 1914 360 Millioner; i 1919 er den 775 Millioner. Naar vi dertil lægger de vestindiske Øer, som for 1914 maa regnes som et Aktiv — de blev jo solgt for 90 Millioner — kommer vi til det Resultat, at der i 1914 var et Overskud over Gælden paa 230 Millioner. Den 31. Marts 1919 vil der rimeligvis være et Underskud paa 35 Millioner. Det vil sige, at der vil foreligge en Tilbagegang i Status paa 265 Mill. Kr., altsaa en Forøgelse af vor Gæld, som ikke

er dækket ved en tilsvarende Forøgelse af Aktiver. Vi kan sige det samme paa en anden Maade: I de 5 Krigsaar har vi i alt brugt 1 000 Mill. Kr. mere, end vi vilde have brugt under normale Forhold, og af disse 1 000 Millioner er 70 pCt. dækkede ved nye Skatter og 30 pCt. ved Tilbagegang i vor Status. Den højtærede Finansminister udtalte som sin Mening — jeg tror, det var ved Fremsættelsen af Forslaget til Tillægsbevillingsloven, men maa ske var det ved Forelæggelsen af Statslaanet —, at vi egentlig ikke stod saa slemt i det. Jeg vil dertil svare, at det beror paa, hvor langt den ærede Minister vil gaa i sin Analyse, om han finder det slemt eller ikke. I øvrigt har den ærede Minister oplyst, at i 1918—19 vilde de egentlige Indtægter være 400 Mill. Kr. og Udgiften ca. 600 Millioner.

Ministeren, der før Valget var en saa glimrende Optimist, at det var en Fornøjelse at høre ham, er nu slaaet over i den modsatte Sindsstemning, fra himmelhøjt jublende til: til Døden bedrøvet. Jeg mener, at hans Overslag nu er noget for pessimistisk. Først og fremmest tror jeg, at Indtægterne vil blive i hvert Fald saa meget over 400 Mill. Kr., at den Mindreindtægt, Ministeren regner med paa Statsvirksomhederne, vil være dækket derved. Hvis den højtærede Minister ser paa Jernbanebudgettet, antager jeg, at han vil komme til det Resultat, at de nye Takster kun har virket en Del af Aaret, men de resterende 3 Maaneder vil virke i fuld Kraft, og omvendt, at Jernbanerne har kørt med dyre Kul i de 9 Maaneder af Aaret og i 3 Maaneder kører med noget billigere Kul. Jeg kan ogsaa gaa ud fra de 610 Mill. Kr., den højtærede Minister regner med som dette Finansaars Udgift; men han oplyser, at der i de første 9 Maaneder af Finansaaret er brugt 315 Mill. Kr.; det lyder derfor underligt, at der i den resterende Fjerdedel af Finansaaret skulde bruges lige saa meget. Det staar da for mig saaledes, at den højtærede Finansministers Overslag er meget rigeligt, og at Laanet, hvis vi udelukkende ser paa dette Finansaar, efter Ministerens egne Oplysninger er i hvert Fald 20 Millioner for stort. Derfor kan det jo godt være, at vi alligevel bør tage det — naar vi nemlig